

Enheten för naturvård

Lovö Kärsö SE0110186

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

BEVARANDEPLANDatum
2016-12-20Beteckning
511-44636-2016

Namn	Lovö Kärsö	Areal	14,1 ha
Natura 2000-kod	SE0110186		
Kommun	Ekerö		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-12-12		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2016-12-20		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Statens fastighetsverk. Kunglig dispositionsrätt.		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
9020	*Nordlig ädellövskog	2,6	18
9160	Näringsrik ekskog	8,7	62

* Prioriterad livsmiljö – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU.

Ingående arter enligt art-och habitatdirektivet

Natura 2000-arter är arter som finns upptagna i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella Natura 2000-arter.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Inga Natura 2000-arter finns rapporterade från området.		

Bevarandesyfte för Lovö Kärsö

Bevarandesyftet och beskrivningen av livsmiljöer nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM). Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-44636-2016

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna. De prioriterade värdena i Lovö Kärsö är ekmiljöerna, främst näringsrik ekskog, 9160.

Det finns många skyddade ekmiljöer i närområdet, inom 1 km radie. Bland annat norrut på Kärsön, men också rakt västerut invid Drottningholms slott på Lovön. Inom 10 km radie finns en mängd ekar, främst söderut och österut. Flertalet av dessa saknar dock områdesskydd.

Bevarandemål för Lovö Kärsö

Att bidra till gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna uttrycks i detta område i följande mål.

*Nordlig ädellövskog (9020)

- Arealen nordlig ädellövskog ska bibehållas.
- Skogen ska ha en varierad åldersstruktur och artsammansättning med en tämligen allmän-riklig förekomst av gamla och grova träd samt död ved i olika former och nedbrytningsstadier.
- Igenväxningsvegetation som utgörs av barrträd förekommer inte eller endast i begränsad omfattning.
- Ädellövträd ska dominera i trädskiktet.
- De för livsmiljön typiska arterna, till exempel myskmadra, blåsippan, underviol, tandrot och skogsbingel, ska finnas i livskraftiga bestånd.

Näringsrik ekskog (9160)

- Arealen näringsrik ekskog ska bibehållas.
- Skogen ska ha en varierad åldersstruktur med en tämligen allmän-riklig förekomst av gamla och grova ekar och övriga lövträd samt död ved i olika former och nedbrytningsstadier.
- Stora ekar ska gynnas och friställas.
- Igenväxningsvegetation som utgörs av barrträd förekommer inte eller endast i begränsad omfattning.
- Buskar som är lämpliga att utgöra skydd för naturlig ekföryngring kvarlämnas. Blommande buskar av t.ex. hagtorn, slån och rosenbuskar ska finnas då de är hemvist för många fjärilar och andra insekter.
- Föryngringen av ek i området/angränsande marker ska vara god. Flertalet av de yngre - medelålders träden ska stå fria från konkurrerande träd och buskar för att på sikt kunna växa sig riktigt grova.
- De för livsmiljön typiska arterna, till exempel skogsbingel och gulpudrad spiklav, ska finnas i livskraftiga bestånd.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-44636-2016

Beskrivning av området

Lovö Kärsö är beläget på Kärsö, strax öster om Drottningholm. Kärsö är ett välkänt område som i huvudsak är bergigt och skogsbeväxt. Barrskog dominerar på ön men inom Natura 2000-området är lövträden de dominanta.

I det norra Natura 2000-området domineras jordarten av styv lera och är delvis mullrik. Marken har sannolikt här tidigare hävdats genom slätter eller bete. Efter upphörd hävd har området successivt växt igen. Idag utgörs livsmiljön av en flerskiktad blandlövlund. Det sydvästra området, Högholmen, var tidigare en ö men binds numera samman med Kärsö via en sank strandäng. Även här är jordarten styv lera som är mullrik. Högholmen är beväxt med tall samt med ädellövträd (dungar) som utgörs av ek, alm, lind, bok och ask.

Trädskiktet i det norra Natura 2000-området är olikåldrigt och delvis luckigt. Kontinuiteten av ek är mycket lång. En äldre åkeryta (idag trädbeväxt) finns också inom objektet. Flera stigar genomkorsar området. Här finns flera grova ekar men också gamla lövträd i övrigt. Död ved finns i form av lågor och torrträd. På Högholmen finns en större kvantitet av död ved än i norra området. Buskskiktet är i ljusgläntor delvis starkt utvecklat men överlag dominerar träden på buskarnas bekostnad. I båda delområdena påträffas sälj, måbär, skogstry, slån, nypon, kaprifol (införd), snöbär (införd), äkta fläder (införd) etc.

Fågellivet är rikt och årligen noteras göktyta, mindre hackspett och härmsångare.

Beskrivning av livsmiljöer

***Nordlig ädellövskog (9020)**

Inom livsmiljön nordlig ädellövskog i Natura 2000-området Lovö Kärsö är trädskiktet olikåldrigt och delvis luckigt. På Högholmen finns en större kvantitet av död ved än i det norra området. Buskskiktet (varav flera arter är införda) är i ljusgläntor delvis starkt utvecklat men överlag är det träden som dominerar på buskarnas bekostnad. Trädskiktet domineras av ek, ask och al med inslag av rönn, hägg, björk och gran. Fältskiktet utgörs av de typiska arterna myskmadra, blåsippa, underviol, tandrot och skogsbingel men även av arter som svart trolldruva, blåbär och ormbär återfinns i området. Bland högväxta gräs anträffas långsvingel, hässlebrodd och lundelm. Lavarna gulpudrad spiklav och lavar av gruppen blekspikar finns inom objektet samt svamparna tallticka och vit vedfingersvamp och mossan guldockmossa. Natura 2000-området är ett gott exempel på denna livsmiljö innehållande höga biologiska kvalitéer som är bevarandevärda.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-44636-2016

Näringsrik ekskog (9160)

Den näringsrika ekskogen finns i det norra delområdet. Kontinuiteten av ek är mycket lång. Här finns flera grova ekar men också mycket gamla träd av ask, lönn, alm, hägg, rönn, oxel, klibbal, fågelbär och björk. Det finns också spridda granar och tallar. Några av tallarna har utvecklat så kallad pansarbark och är ca 150-200 år gamla. Död ved finns i form av lågor och torrträd.

Typiska arter som återfinns i området är skogsbingel och gulpudrad spiklav men även arter som liljekonvalj, lundelm, harsyra, gökärt, blåsippa, blåbär och reliktböck finns här.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

Området har ett starkt skydd i egenskap av naturreservat. Potentiella hot såsom skogsbruksåtgärder annat än i naturvårdsyfte, nydikning eller underhåll av gamla diken och olika typer av exploatering är förbjudna enligt föreskrifterna för reservatet.

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

*Nordlig ädellövskog (9020)

- Graninvandring.
- Viltbete som hindrar lövföryngringen.

Näringsrik ekskog (9160)

- Invandring av gran, bok eller andra främmande trädslag.
- Fragmentering.
- Viltbete som hindrar föryngring.

Bevarandeåtgärder med tidsplan**Gällande regler**

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

Området är skyddat som naturreservat enligt 7 kap. MB.

BEVARANDEPLANDatum
2016-12-20Beteckning
511-44636-2016

Strandskydd gäller enligt 7 kap 13-18 §§ MB inom delar av Natura 2000-området. Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden, t.ex. uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller t.ex. byggnader som behövs för de areella näringarna och som måste finnas inom strandskyddat område.

Behov av ytterligare reglering

Det finns inget behov av ytterligare reglering.

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder som komplement till vad som gäller i skötselplanen för Lovö naturreservat. Åtgärder i kursiv är prioriterade.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
Hela området	<i>Friställ grova ekar och andra grova ädla lövträd samt grova tallar så att dessa träd står solbelyst.</i>	Omgående och sedan vid behov.
Norra delområdet	<i>Bete för att hålla skogarna öppna, främst den näringsrika ekskogen.</i> <i>Friställ yngre och medelålders ekar i syfte att ge möjligheter till fortsatt utveckling av grova och gamla ekar. Dessa träd måste sedan löpande vårdas så att de på sikt kan ersätta de äldre ekarna. Yngre ekplantor kan också behöva skydd från viltgnag med nätburar.</i> Röjning av igenväxningsvegetation.	Årligen Omgående och sedan vid behov. Årligen så länge som behov finns.

Bevarandetillstånd i dag

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående livsmiljöer.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
*Nordlig ädellövskog (9020)	Gynnsamt i södra området men ej gynnsamt i norra området.
Näringsrik ekskog (9160)	Ej gynnsamt. Grova ekar står trängda.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-44636-2016

Inventeringar i området och andra referenser

Colliander, Per m fl. 1994. Naturen i Stockholms län, utflyktsguide. Stockholm.

Länsstyrelsen i Stockholms län, 2014. Lovö naturreservat Ekerö kommun.

Mälardalens Naturskyddsförening. 1988. Skyddsvärd natur i Ekerö kommun

Skogsvårdsstyrelsen. Nyckelbiotopsinventering. 1998.

Ädellövskogsinventering i Stockholms län, södra länsdelen. 2001.

Karta

Livsmiljöernas sifferkoder i kartan och dokumentet är korrekta liksom namnen i dokumentet. Livsmiljöernas namn i kartan kan dock vara felaktiga.

